

Jaarverslag 2016 van de Commissie Onderwijs van het CIO

1. Instelling en mandaat van de commissie

Het Interkerkelijk Contact In Overheidszaken (CIO) is een schakel tussen overheid en kerken. Van het CIO zijn ruim 20 kerken lid.

De commissie CIO-Onderwijs is ingesteld door de plenaire vergadering van het CIO in 2007 ten behoeve van het godsdienstonderwijs op de openbare basisschool.

Deze commissie is in juli 2009 namens de protestants-christelijke kerkgenootschappen opgetreden als centrale zendende instantie in de oprichting van een overkoepelende landelijke (werkgevers)stichting voor alle godsdienstig/humanistisch vormingsonderwijs (Stichting GVO en HVO).¹

Inmiddels is de commissie zelf uitgebreid met leden van de Oud Katholieke Kerk en de Rooms Katholieke Kerk.

De commissie geeft in voorkomende gevallen gevraagd en ongevraagd advies aan het CIO over onderwerpen die liggen op het raakvlak van kerk en onderwijs.

2. Samenstelling van de commissie

De commissie heeft in 2016 drie maal vergaderd. Zij was als volgt samengesteld:

drs. E.J Hendriks, Zuidwolde, namens de Remonstrantse Broederschap, voorzitter
dr. G. van der Hoek, Krimpen aan den IJssel, namens de Gereformeerde Gemeenten, secretaris/penningmeester

drs. M.H. Baan, Dirksland, namens de Christelijke Gereformeerde Kerken; hij werd in juni 2016 opgevolgd door de heer K. Van Walsem uit Sommelsdijk

ds. L. Bal, De Meern, namens de Protestantse Kerk in Nederland

mevr. drs. A.E. H. van der Kolk, Harderwijk, namens de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt

ds. M.G. de Vries uit Giethoorn, namens de Algemene Doopsgezinde Sociëteit
de heer J.V. Kinneging, Utrecht, namens de Oud-Katholieke Kerk in Nederland

drs. L. Jansen, Apeldoorn, namens de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB

mevr. H. Tjalma- den Oudsten, Voorschoten, namens de Nederlands Gereformeerde Kerken

de heer A. P. Driesprong, Dordrecht, namens de Unie van Baptistengemeenten, vice-voorzitter

Namens de ABC gemeenten.: vacature

drs. L.F.M van Oers, Chaam, namens de RK Bisschoppenconferentie,

De leden van de commissie worden stilzwijgend herbenoemd wanneer zij aftredend zijn. Dit wordt gemeld aan het CIO-plenair.

¹ Deelnemende (werkgevers)stichtingen zijn: PC GVO (Protestants Christelijk), HVO (Humanistisch Vormings Onderwijs,) RK GVO (Rooms Katholiek GVO), het CMO (Moslims), de Hindoeraad en de Joodse Kerkgenootschappen.

3. *Werkwijze en positie van CIO-O en verrichte werkzaamheden*

a. *De rol van de Commissie CIO-O veranderde na de oprichting van de denominatieve werkgevers stichtingen zoals de Stichting voor Protestants Centrum voor GVO (PC GVO). Binnen het bestuur van PC GVO zijn de kerken vertegenwoordigd volgens een afgesproken verdeelsleutel, gelijkend op die welke wordt gehanteerd binnen het CIO.*

De leden van het CIO-O zijn zich bewust van hun inhoudelijke verschillen, maar staan er gezamenlijk achter dat het goed is dat op openbare basisscholen kinderen op een respectvolle wijze kennis maken met godsdiensten in het algemeen en het (protestants) christelijk gedachtegoed in het bijzonder.

De commissie CIO-O is van mening dat de individuele bestuursleden van de stichting PC GVO geen formele bestuurlijke binding hoeven te hebben met hun zendende kerk. De commissie CIO-O functioneert namens de Christelijke kerken als klankbord voor het bestuur van de Stichting PC GVO.

De voornaamste activiteit voor het gehele veld van GVO en HVO is in 2016 geweest de ondersteuning van het Voorstel van Wet (mevr. Ypma cs) beogende de reguliere bekostiging van het GVO en HVO. Dit Voorstel van Wet is in december 2016 aanvaard door de Tweede Kamer, er wordt naar gestreefd dat ook de Eerste Kamer het behandelt voor de verkiezingen van maart 2017. *(inmiddels heeft de Eerste Kamer dit Voorstel van Wet op 14 februari 2017 ook aanvaard).*

a. In 2016 is een statutenwijziging verder voorbereid. In het voorliggend concept krijgt de commissie CIO-O een duidelijker adviesrol, onder meer bij het voorzien in vacatures in het bestuur van PC GVO. Ook wordt de positie van de statutaire Adviesraad nader gezien

b. Voor het Protestantse veld is er door het Bureau GVO zeer veel werk verzet om ook nu weer te komen tot een correcte toewijzing van groepen (1831groepen) aan docenten (nu ca 240)! Dit jaar een krimp van iets meer dan 4%. Landelijk wordt momenteel ruim 40% van de lessen GVO en HVO verzorgd door het Protestantse GVO en 2% door het RK GVO.

In het aantal toegewezen groepen trad zo opnieuw een lichte daling op die met name werd veroorzaakt door het opheffen van scholen en door fusies: de gevolgen van dalende leerlingenaantallen.

Ook het aantal docenten daalde, door pensionering en door de ontwikkeling dat in de plaats van vertrekkende collega's met kleine dienstverbanden er nieuwe collega's komen met grotere dienstverbanden: voor hen is het geven van GVO een (hoofd)taak.

In 2016 is verder besproken op welke wijze de betrokkenheid van de plaatselijk kerkelijke gemeenten kan worden vergroot. Het bestuur van PC GVO zal ons daarover uitgebracht advies meenemen.

De commissie spreekt uit dat zij veel waardering heeft voor het werk van de tien regiobegeleiders, de docenten, het bureau en het bestuur. Met name de docenten en de regiobegeleiders zijn de ambassadeurs van het PC GVO.

Al met al schatten we dat nu bijna 25000 kinderen Protestants GVO volgen, iets waarvoor we dankbaar mogen zijn.

c. De *Vergadering van Aangeslotenen (VvA, ook wel aangeduid als Adviesraad)* is doende haar contact mogelijkheden met het veld anders (meer regionaal) in te vullen: door de landelijke spreiding moeten te vaak grote afstanden worden afgelegd.

d. *De plaats van GVO en HVO in de grote steden*

Door allerlei ontwikkelingen is de deelname aan GVO en HVO in de grote steden (Rotterdam, Utrecht, Dan Haag, Amsterdam) minimaal. Daarover is intensief overleg gevoerd. Er worden nu enkele pilots uitgevoerd. Hoe kan op een uitnodigende wijze en creatief GVO en HVO gegeven worden vanuit verschillende denominaties. En dat naast het verplichte vak Geestelijke Stromingen en naast hier en daar beoogde vakken als Levensbeschouwelijke Vorming. De uitvoering van de pilots wordt belemmerd door de financiën: het plafond van € 10 Mln mag niet worden overschreden.

e. *Opleiding van docenten:*

In 2016 slaagden in totaal 15 studenten voor een minor GVO.

Voor de in service opleiding Scholing op Maat slaagden in totaal 25 GVO docenten

De minor opleiding voor GVO wordt nog enkele jaren gecontinueerd. Het bestuur van PC GVO is bezig om een nieuwe in service opleiding voor te bereiden.

f. *Scholing op Maat*

Bij de aanvang van de bekostiging in 2009 zijn, conform de Wet Beroepen in het Onderwijs (BIO), alle docenten bekwaam verklaard. Een deel van hen was ook bevoegd.

Omdat er grote verschillen zijn in de achtergrond en de opleiding van de bekwaam verklaarde docenten, die vaak jaren lang GVO gaven als vrijwilliger, is een extra scholingsaanbod ontwikkeld: Scholing op Maat. Er was t/m 2016 grote belangstelling voor deze inhaalslag van deskundigheidsbevordering.

g. *Studiedag*

Op 27 mei werd in Amersfoort de jaarlijkse studiedag georganiseerd over het thema: "Zin in verhalen. De narratieve methode."

Tijdens deze goede bezochte en geslaagde studiedag werd ook aandacht besteed aan het 70 jarig bestaan van het IKOS.

4. *Uitgebrachte adviezen*

a. *aan CIO:* inzake het Wetsvoorstel van de Staatssecretaris Meer ruimte voor nieuwe scholen

b. brief aan de landelijke kerken over de betrokkenheid op plaatselijk niveau.

5. *Onderhouden relaties door de commissie*

a. *met CIO-Plenair:* De voorzitter woont, samen met andere voorzitters van CIO commissies periodiek een gedeelte van de vergaderingen van het moderamen van CIO bij.

b. *met de zendende kerken:* CIO-O leden zijn lid van de VvA (Adviesraad).

c. *met lokale organisaties:* IKOS afdelingen, lokale Raden van Kerken en andere plaatselijke organisaties voor GVO kunnen lid worden van de VvA.

6. *Financiën*

De door de commissie gemaakte reis- en vergaderkosten zijn direct vergoed door de penningmeester van CIO-plenair. De kosten bleven binnen de begroting (€ 1000).

7. *Aandachtspunten voor toekomstig beleid*

Het versterken van het plaatselijk draagvlak en het betrekken van plaatselijke afdelingen en commissies die zich bezig houden met GVO zal voor de komende periode weer een belangrijk aandachtspunt zijn. We denken hierbij ook aan de plaatselijke kerken. Dit zal ook uitgewerkt worden in de nieuwe statuten van de Stichting voor PC GVO.

Dit verslag is vastgesteld door de commissie CIO-O op 7 februari 2017 te Utrecht.

Tot het geven van een toelichting op dit verslag zijn wij gaarne bereid.

Namens de Commissie CIO-O

Drs. E.J. Hendriks, voorzitter
Dr. G. van der Hoek, secretaris